

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoćń ty.

Z njebjes mana,
Njech ći khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!
F.

Sserbske njeđželske lopjeno.

Wudawa so kóždu kóbotu w Šmolerjez knihicizščezěni w Budyschinje a je tam ja šchtwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž

16. njeđžela po šwjatej Trojizy.

Šut. 7, 11—17.

Nasche šwjate šćenje wjedže naš džěnka k wotewrjenemu kashčezej, w kotrymž młodženz leži, jenicžki šyn jeneje wudowy; žarowajzy a i wjele šylsami wona šwoje džěćo k pošlednjemu wotpocžinku pschewodža, a jej šlěduje wulki čžělny čžah džělbjerjazejo luda; — želnoščiwj napohlad! Ale hlej, šmjercž a želenje tón šetka, kiž trošcht a žiwjenje nješe: Šbóžnik šo bliži, kiž je šersčta žiwjenja a kral šmilnoščje. „Ša praju čži, štań horje!“ džesche wón k mormemu; plakazu macž pač, kotruž w prawym čžafu šetka, trošchtuje wón: „Njeplacž!“ Kaž wjele luda tež i nej džesche, a kaž wjele pschecželow ju trošchtowacž pytaču, dha woni tola jejne šylšy šušćić njesamóžachu. To móžesche jeno jedyn čžinicž, kiž je šam tón prawy pomoznik a kotryž je tež šmjercži móž wšal. Tónle jedyn ju wuhlada, a „bě jemu teje šameje žel.“ To je wulke šłowo ja wšěch šrudnych. Šima Šesuš hiščeže džěnka tušamu wutrobu, runjež šo nam hušto šbaleny bjež šdawa? Wón ma šobuželnošč i nami a je šmilny wyschšchiměšnik. A niz jeno se šłowami, tež se skutkom je wón kóždy čžaf hotowy, nam pomhacž.

Šesuš šušći šylšy, kotrež wboha čžłowska wutroba placže. Wón džě je šam něhdy čžezki pucž bolosčow šchoł a wě, kač to čžini. Wón hlada do potajneho a šnaje horjo, kotrež we šwojej wutrobje tajimy. Přjedy hacž tošamo jemu wuškoržimy, šteji wón hižom nam po šoku, šo by nam pomhał a naš trošchtował. Lubosčiwjšo, dnžli žana

macž ja šwoje džěćo, šo tón Šnjes ja naš štara a naš ženje njesapomni. Šak hušto hacž i nami do horja abo k šmjercži džě, trjebamy móžny trošcht, a tón je: „Šemu je naš žel.“ We wulim šnutškownym špytowanju čži šwonšowne šutki ničžo njepomhaju; jow pomha jeno, Šbóžnika ja šłowo wšacž: „Šnježe, ty mje widžišč, a tebi je mojeho hubjenštwja žel.“ Wěšo čžerpjenje šamo nam Šnjesowu pomoz nješčinješe, tu dyrbi tež našča pošutna wutroba pošla bjež. Šotom šlyšćimj Šnjesowj hłóš, potom šhladujemy jemu dowěrjenjapošni do woczow, potom lubujemy jeho šwěrnj ruču a twarimj na kóžde jeho šłowo.

„Njeplacž!“ praji wón k žarowazej wudowje. Šcho čže wón i tym rjež? Dyrbi wona šymna wostacž? To macžeska wutroba njemóže, to tež tón Šnjes nježada. Lubosčž šmě placacž, šak hušto hacž ma hřebacž, šchož jej Bóh na krotki čžaf k radošči špožči, kaž rjany šon a tola šak wjele wjazy hacž to, kaž rjany powjaš, kotryž našču wutrobu i njebjom šjednocža. Čžim horžyšcho šo šylšy džělenja ronja, čžim bóle šo wone w najšnutškowniščeje šwjatnižy psched kóždym bjesdžaknym, njesrošmliwym wškom taja, čžim kručžišcho bywa tónle šwjast. Ale šylšy njedyrbja našču wěrn šadušć. My njedyrbimj bjes nadžije k šemi hladač, my mamy šwojej woczki k njebjesam šložowacž. Šesuš čže wudowje prajicž: Njebudž bjes nadžije, twój šyn šo tebi šašo da, Bóh čže šwoju krašnosč nad tobu šjewicž. „Njeplacž!“ wón tež nam pschiwola, štejimj-li psch rowach; njeplacž, pschetož twój Wumoznik je žimy. Čžim wjetšča nusa, čžim krašnišča pomoz; čžim hórcže twoje horjo, čžim špodžiwnišča krašnosčž šmilneho Šoha.

„Wón pschistupiwšichi dótkny šo kashcža.“ Tak budži wón i czelneje a duchowneje šmjerće. Gusto došč je čelo kashcž, w kotrymž morma duscha leži. W tym padže dótkta šo wón čela, šo by duscha wožiwila; ščełe kšchiz, čěrpenja a khoroscže, šo by nař i tym ranił a potulił. Najprjedy chze wón šnuteškownje hojicž, potom halle šwonkownje. Evangelij je to mulke šłowo žiwjenja: „Duscha, ja praju čzi, štań horje!“ Bože šłowo je jenicžke šbože ja wotemrjetu wutrobu, šo wona pocžina wožiwjecž w šbožnocžinjazej wěrje. Tak je tón Knjes hižom tykžam žiwjenje do wutroby rěčzał a jich i duchowneje šmjerće šbudžił.

Alle wón je tež čelnej šmjerći móž wšał a žiwjenje a nješachodnošč na šwětło pschinješł. A tónle mulki trošcht my trjebamy, hdyž tež dyrbimy my šmjerťu pucž nastupicž, abo hdyž šwojich lubych šemrjetnych do rowa kładžemy. My pschewodžamy jich jeno hacž k wrotam wěčnoščje, jow pschikhadža nam tón Knjes napšhecžo, a w tymšamym wotomiku, hdyž jich i płacžom i rukow dawamy, šapšchimuja woni jeho ruky i wysłanjom a šłyscha jeho hłób: „Ja chzu wař wšchěch k šebi čahnyč!“ Šhryštuš je štanł wot mormych a wubudži junu tež nař i rowa, kaž je wón młodženza w Nainje, Šairomu džow-čizicžu a Lazara w Bethaniji wot šmjerće šbudžił.

„Młodženzo, ja praju čzi, štań horje!“ tak wón k mormemu rjekny. Šhto šo mormy ja tym prašcha, rěčizli i nim! Šdyž macžerška lubošč, macžerška bološč a macžerške šłysy nješamoža šyna do žiwjenja wróczo šwolacž, tak mohł to hłób zuseho dołonjecž, kotryž jemu pschiwola: Poštań? To je tón roždžěl mjes Jesuřom a nami. Wón praji: „Ja praju čzi, štań horje!“ Šhto je tónle Wón? To je ta praščen wokolo kotrejež šo šwět jako wokolo šwajeje wóřki mjerći, i kotrejež šo hiščje dženska čłowjeřtwo šabjera. Wupłód dyrbi to wucžicž, dženska kaž tehdy, a wón je nař to wucžil, pschetož my wěrimy do Jesom Šhryšta, kiž je wčera a dženska, a tón šamy, kiž wón je, budže tež do wěčnoščje.

Šdyž Jesuř praji: „Štań horje!“ dha je to něščto druhe, hacž hdy by to žyły šwět prajił. Tu njeje jeno macžerška lubošč, tu je Boža lubošč, kotraž móže šamo se šmjerće šbudžicž, a jow njeje čłowřka njemóz, jow je bóřřka wšchedomóz. Bóřřka lubošč a wšchedomóz w čłowřkej podobje pschiwola mormemu: „Młodženzo, ja praju čzi, štań horje!“ A Boža móž pschežolmja čelo, šmjerć čela, žiwjenje tu je. „Mormy šebra šo horje a pocža rěčecž.“ To je Boža krařnošč činiła, kotraž bě w Jesom Šhryštu, ta móž a lubošč, kotraž je móžniřcha dnyli šmjerć a šwjaski rowa rořpaczi.

Šbudženje młodženza w Nainje běřche jeno mały špocžatk teho, šhtož budže Jesuř činicz, hdyž wón junu w šwojej krařnoščzi šařo pschidže. Potom mormi šestawaju, čzi jeni k žiwjenju, čzi druhy k šudej; potom šo šařo namařamy, macž šwoje džecžo, džeczi šwojeju šarsšheju, mandželřki šwoju mandželřku, a hdyž budža nařche šłysy? Mulki dženi wěčnoščje je šařwitał, wo kotrymž rěła: „Bóh budže i jich woczom wšchitke šłysy šetrěčž, a šmjerć wjazny njebudže, ani šrudoba, ani wolanje, ani bološč wjazny njebudže; pschetož přenje je šařchło, hłaj, wšchitko je šo nowe ščiniło!“

F.

Njeplacž!

(Dr. Šöfel, † 1683)

„D njeplacž, wboha wudowa!“ —
Kał šłódk trošcht i tym Jesuř da!
Mi wořtań wón we pomjatk, šdyž ja tež šměju šrudobu.

Miz čziřche šo to wupraji,
Mě, i hłóřom pschede wrotami,
Tak šo to kóždy šařłyscha
A nad tym mulku radošč ma.

A hdyž jo Jesuř wurěčža,
Šso jimařche šmjerć žiwjenja;
Duž mje tež wono wotšchěw tu,
Ššym žimy abo njech ja mru.

Ššym w nury abo šhudobje,
Mje Jesuř: „Njeplacž!“ troščtuje;
Bóh je twój Wótž, měj doměru,
Wón šłyschi džě tež ptacžinu.

Ššym khoru, šłabny, bješmóžny,
Wot žařoščjenja tyřchenu,
Dha troščtuje mje Jesuř mój:
„D njeplacž!“ ja šym lěkar twój.

Šdyž njeřšhecžel mi rubi wřcho,
Šo dyrbju přecžku daloko,
Šař Jesuř: „Njeplacž!“ pschi mni štej;
Špomń, tak šo džěřche šiobei!

A dyrbju-li do wuhnanřtwa,
Mi w kraju štatok nješwola,
Dha Jesuř rjeknje do dusche:
„D njeplacž!“ Njebjó twoje je.

Šdyž šmjerć najlubřche wotmje mi,
„D njeplacž!“ Jesuř wobkšwědczi:
Ja šym, kiž jo čzi šařo da;
Špomń na to, šhto šo w Nainje šta!

Mam šam šo bēdžicž se šmjerću,
Dha Šhryšta šłyschu we mřěčzu:
„D njeplacž!“ Ja šym žiwjenje,
Šhtóž wěri, k šudu njeřšchidže.

Duž šłódk: „Njeplacž!“ Jesuřa,
Kiž ja nař wón we nury ma!
Mch klineč mi štajnje we duschi,
Dha šo wřcha šrudžba pořhubi!

K. A. Fiedler.

Mattheřuřowy kónz.

Šan Mattheřuř, kiž je w Lutherowym čařu žimy byl a wot kotrehož mamy krařne předomanje wo Lutherowym žiwjenju, je jara lubořne a natwarjaze šłoncženje měł.

We šwojim Šoachimřhalu, hdyž bě i šararjom, bě wón w nowembru 1564 wot čěžkich čěrpenjom wotkhoril a je na to, hacž- runje hižom jara wobřarny, škoro hiščje lěto dołho potajřstwo evangelija i wjeřekym wotemrjenjom šwojeho rta njeđželu jako njeđželu předomal.

A tak dha wón tež 16. oktobra 1565, jako schěbnatu nje-
dželu po hwojatej Trojizy, psched hwojej wošadu stejese a ji
sašo rjane lčenje wo mlodzenzu Mainstim wukladowasche. Tón
raš pať so wón wošebje na słowa dzeržesche: „A da jeho sašo
jeho maczeri“, a rěčesche wo tym, so, kiž w prawym doměrjenju
a modlenju k Jesušeju Chrystušeju sbožnje wužnu, po shromadnym
horjestawanju sašo hromadu pschiindu a budža so snacž, w njebjesej
wjekełosczi a lubosczi kaž jandželjo Boži psched Božim woblicžom
bješe wscheho kónza hromadže bydlisz a wostacž. Wón poľaso-
wasche niz jeno w přenim džele, so budžemy na tamnym dnju,
jako dnju shromadneho stawanja, pola Boha a psched Božim wo-
blicžom we wjekełosczi a we wěčnym žiwjenju sjednoczeni, a
w druhim džele, so budžemy jedyn druheho snacž a mješ sobu
rěčecž, ale tež w třecim džele, so budže přjedawšche křesćijanske
pscheczelstwo, kiž bu w pójnaczu Jesom Chrysta tudy šaložene a
hacž do kónza šdžeržane a sobu do rowa wsate, tež s nami sašo
stawacž, so wobnowicž a so do wscheje doľonjanoscze doľonjecž
a we wschej wěčnosćzi wostacž.

Poslednje słowa předomanja, kaž je je napisať, rěčaja: „Na
to so wjekeľu, kiž bym stary a słaby a šebi kóždu hodžinu sbožne
šćončenje prošcu a chžyl wutrobne rad wupšchennjeny bycz; bym
wschón wustal.“ Matthesius dzeržesche tuto předomanje s radost-
nym woblicžom a s wjekeľm hłošom hacž do poslednich słowow.
Ale jako chžysche tež te je žiwym hłošom psched wuschomaj hwojich
pošľucharjom prajicž a potom hišcže něotre słowa k wobšam-
njenju pschistajicž, wucžu pschibližowanie hwojeho šćončenja a duž
praji: „Anježe Jesu, wupšchenn mje! bym wschón wustal!“ Na to
so hromadu hynnywschi šdychny hišcže: „Dom, dom!“ A jako
nělotši wot jeho pošľucharjom, kiž běchu psches to předomanje jara
hnuczi a psches tón podawł wuľzy naštróženi, k njemu na klětu
pschisťocžichu a jeho troštowachu, so jeho hnydom na stólzu dom
donjeľu, wotmolwi wón: „Ně, niz tam dom, ale žyle dom!“ Šako
mrějazeho fararja dom nješechu, rěčesche wón dužy słowa 73. psalma:
„Hacž mi runje cželo a dušcha šawutlitez, dha wschať by ty, Božo,
kóždy cžas mój wutrobny trošcht a mój džěl. Domach pať da wón
po něhdže tľjoch hodžinach cžishe, tak so to štoro njepyttychu,
hwojeho dušcha wot so.

Doměra k Bohu.

D njech — hdyž horjo hrma,
Naš jěra staroscž jima —
Šso Bohu doměrjamy
A sa naš staracž damy.

Hdyž Boha k bokej mamy,
Wšcho jemu porucžamy,
Tež směje cželo, dušcha,
Šchtož k sežiwjenju šľuscha.

Duž njech so njebyo mróczi.
Šaj, šamo šemja šwróczi,
Bóh — mašch-li doměrjenje —
Čže njewopušcžzi ženje!

K. A. Fiedler.

Po žnjach.

Sedyn džet septembra džesche farať M. s města domoj do
hwojeje wšy. Pucž bě blócžany a pschemofany, pschetož hižom
njedžele doľho njebyo ničžo hacž mróczele a lecže njepoľasa, tak
so njemóžachu burjo hwoje žito do bróžnjow woschč a šrudni sa
šłonzom hladachu. Šrudny farať dale džesche. Wón mějesche
hižom 70 na šhribjecže a běšche w žiwjenju hižom telko pschecžiw-

neho šhonit, so jeho mokrota tak njecžishečesche, kaž druge myšle.
Duž jeho burski wós došcžeže. Dwaj šyľnaj brunacžtaj jón
čžehnjeschtať a křuta burowka běšche pohoncž, wudowa Brěšžyna,
s fararjoweje wšy.

„Šchdžecže so jeno te mni, knjes fararjo, to džě je pšowe
wjedro a pucž je hišcže hubjeľšchi“, wona k njemu rěčny.
Duchowny so džafowasche a na wós šalěš. Šonjeť čžampaschtať
dale nimo tľch šchěrnch šapľazanych popow a tľch čžornch běrn-
owch šahonow, kiž sa šhnythm běrnazym šelom móžnje wonjachu.
Burowka na to pocža: „Šchtož chžnyh Šam prajicž, knjes fararjo,
njedžiwajcže so, hdyž mje njebudžecže na žnjowym šwjedženju
w kemschach widžecž.

Šarať wotmolwi: „„Pšiche cžo dha niz, Brěšžyna, chžecže so
hdyž na pucž podacž?““

„Na pucžowanie?“ wona džesche, „w tajkim šrudnym cžasju
do šwěta hič? Ně, knjes duchowny, ja bym stara cžekna žónšfa;
šchtož ja praju, to tak měnju, a šchtož měnju, to praju; ludanje
pšchi mni njeje, najmjene pať pšchi špěwanju a modlenju w žyřkwi.
Šuby Bóh wschať móže cžinicž, šchtož chže, ale so dnybjała so jemu
hišcže džafowacž sa wurošcžene žito a šhnyte běrny, to tola štoro
njeňdže.“

„Derje,“ na to duchowny rěčny, „so mi to prajicže, ja
bych hewak měnit, so šcže šhora, hdy bych Waš na Wašchim šna-
thym měscže njewidžal.“

Mjelcžo dale jědžeshtaj. Na wuřkim šahonje žónšfa běrny
kopasche a mějesche dwě holcžizy pšchi šebi; lědma šchtwórth džěl
běrnow bě štowny.

„Anjes fararjo“, Brěšžyna bórčesche, „Šam wschať šhudoba
tež do wutrobny rěže, móžecže tajfu žaľoscž wopšchijecž? Čžlowjeť,
kiž ma šust šmilnosče w žiwocže, njeby na so brať, telko ludži
do žaľoscže štorcžicž.“

Šarať so k nej wobroczi: „„Šuba žónšfa, wot šoho dha
mamy šwój šust šmilnosče, šhiba wot teho, kiž je šam luta šmil-
nosč?““

„Šrawje macže,“ burowka wotmolwi, „ale to njemóžu sa-
pschijecž, so dnybja so runje lěša žně šľahcž, hdyž wschitko tak
křašne stejese? To je runje tak, kaž by hłódnym džěcžatkam šust
tľkanza dať a jim jón runje tehdy, hdyž chžyke wotľuřnyčž, sašo
psched nošom přjecž wšať. Njerěcžcže, knjes fararjo, ja wěm, so
je Šam runje tak štyřkno we wutrobje kaž mi.“

„Šaj wschať, jara štyřkno mi je, knjeni Brěšžyna, ale na to
najhóřsche nješcže šebi hišcže pomyšľila.“

„To najhóřsche šu šhudži ludžo se hwojimi džěcžimi,“ wona
wotmolwi.

Šarať s hłowu šatšchašy a dale rěčesche: „„To njeje to naj-
hóřsche, burowka; pschetož nusu, kiž Bóh šcžele, wón tež njescž pomha,
hdyž so ludžo na njeho špušcžeja. Wón ma tľkaz pucžow,
hłódnch nařhčicž, a w bibliji podarmo njesteji, so wón hłódnch
nařhčujuje. Šdyž my ničžo nježnějemy, dha je to šrudnje, ale hdyž
Bóh ničžo nježněje, dha je to štrachne, to je sa naš
wěcžna šchľoda.“

Brěšžyna to njerošymjesche a se špodžiwanejdom na fararja
pohlada. Tón pať dale tak rěčesche: „„Wšy wěscže s ewangelija, so
šmy Boža roľa, a Bóh hwoje šłowo do našchich wutrobow dawta.
A wón hwoje žito w našchich wutrobje hacž na najšěpje wobarnuje
a plěje. Šdyž pať potom žně pschiindu, šu kľoski prošdne a žně
šu šľazene. Te dobre lěta, hdyž bě naš Bóh tak bohacže žohnowak,
nješšmy so jemu džafowali. A nětko, hdyž naš Bóh s njehódnym
wjedrom špytuje, hacž so jemu doměriny, hacž budžemy na njeho
hladacž, jako na hwojeho lubeho Wótza, nětk bórčizny a šebi hubu
torhamy. Boža roľa je prošdna; wón nježněje ničžo, hacž
šelišcže njedžaka. To je lěša to najhóřsche.“

Brěšžyna mjelcžesche; mjelcžesche tež, hdyž so sašo s mrócžel

leczyć począ; jeje wutroba jej rjetny, so ma farać prawje. A na žnjomym žwjedženju běšče wona w žyrkwi na žwojim mješće a proščesche: „Žuby Božo, daj, so by moja wutroba cži žwoje płody pschijnješla, kaž so sa kšesćizijana kšuscha!“

Wukupny žwój cžaš!

Hdnyž po symje rjany lětny cžaš pschindže, žebi prajachmy, so chzemy rjany lětny cžaš tak prawje sa žwoje džěło a powołanje wukupicž. Někto tu požadany cžaš je — ale hlaj, wón je hižom jašo na puczu, naš wopušćicž, prjedy hač žmy so jeho prawje dohladali. Tehodla mamy žwój cžaš cžim bóle wukupicž. To někto tež ratać čini a kóždy skladny cžaš sa wuřny, sa hajenje a sa žně wukupi. Wón njemóže žaneho wjeřela hladacž ani ničeho drugeho, so by skladna hodžinka njewužita nimo njesčła a wón tu škodu žam njemě.

Runje tak je tež i našim žiwjenjom. My so w džěćatstwie na młodość wjeřeliny a chzemy w niej wjele dofonjecž; ale lědma žmy do njeje stupili, dha nam wona durje se žebje won wotewri, a tak žmy so bóřny sestarili; pschetož naše žiwjenje so rucže minje, runje jako bychmy prjecž lecželi. Kaž nusne tehodla je, so kóždy žwój cžaš sa so, sa žwoje powołanje, sa žwojich domjazych wukupi; wožebje pať sa žwoju njeřmjertnu duřchu. Něchtóžkuli je skóncenje se bylsami wobžarowať, so je we žwojim žiwjenju wscho móžne hladať, jeno niz to, šhtož budžishe nusne bylo; ale tu potom wscho rudjenje ničso wjazh njepomha. Šchtóž njeje ničso wuřny, njemóže tež ničso žnjecž. Wón móže w žnjomym cžašu wrota žwojeje bróžnje ščěroko wotewriene mjeć, dha so tola jeno druge bróžnje pjelnja, jeho žama pať próřdna wostanje. To je tola potom žmjercž řrudnje, hdnyž na kónzu žiwjenja stejo wscho próřdne widžishe: próřdny žwój dom, dofelž so sa njón starať njeřny, próřdnu žwoju duřchu, dofelž ju njeřny dať i Božej hnadu wuhotowacž, próřdne žwoje žiwjenje, dofelž njeřny ničso řhmane čžiniť — a na pořledku wostanje tež próřdne to cži we řwjatej kšććenizh pschilubjene město — w řbóžnosći.

Hdny je řmjercž bjes řahadla?

Sako řral Wjedrich Wilhelm IV. se řwojej mandželiskej řilžu w lěće 1829 řwjedženizh do Barlina cžehnjesche, řo psched hrodom Šchprewine wobkóženje rořlama a wjazh pschihladowarjom řo we wodže tepi. W najwjětřim řtrasche běšče tehdy tež młodny Julius Müller, řiž řebi pořdžischo jako profesor w řalli wulfe mjeno doby. Řa řwojeju řarřcheju wón tehdy w tamnej řtrasčnej hodžinje tole piřařche: Sako ja řchiti mřējazych wokoło řo řařtyřach a ludži i mosta na kóžde řkafacž widžach, mje tež na řhwilku najwjětřcha bojořč řaja. Řědma řamóžach dyhacž. Řřchi tym řo i bolosću lubeju řarřcheju dopomnich. Tak rucže pať hač to najnusniřche řčžinich, so mjenujž řwoju duřchu do Božej ruki porucžich, řiž řmě i nje po řwojim řpodobanju čžinicž, běchu wschě řtróžele nimo a řbóžny pokoj řo mi do wutrobh lijesche. Sako bě mje potom jeho hnada bjeje wschěje řřkody i nusy a řtracha wuwjedla, dyrbjach řo jemu řisčěže wožebje řa to džatowacž, so běch mohť tak woptacž, řajřa řbóžnosć to je, hdnyž řo něchtó pschi řo bližazej řmjercži poľnje Bohu řamemu dowěri a so potom řmjercž řa cžłowjeka žaneho řahadla wjazh nima.“

Bože pucže.

Luther řaš džesche: „Bože pucže řu řebrejskej řniřy podobne, řotruž móžeshe jeno wot řady do přěřka cžitacž.“ Šchtóž čže mjenujž řebrejske řniři cžitacž, ma pořlednju řtronu wotewricž a wot tam cžitacž pocžecž, pschetož tam řo řniřa řapocžuje.

Tež piřa řo w řebrejskim wot praweho bořa ř lěwemu, a niz řaž pola nař, wot lěwizh na prawizh. Šcho pať je Luther někto i tym měniť, hdnyž je řjěť, řo řu Bože pucže řniřam podobne, řiž řo jeno wot řady do přěřka cžitacž hodžja? Š tym je wón měniť, řo móže tón řam Bože pucže rořhmicž, řiž řich wukhóř wocžaka. řafle na kónzu řo nam Bože wodženja rořjařnjuja.

Teho dla budže řo řafle wot řudneho dnja to poľne řwěťlo na wschě Bože pucže wuliwacž, řotrež řo nam tu řuřto tak cžmome a wopacžne řdadžja.

Džěřacždnjomny řyđžěň.

W řranžowskej řevoluziji w lěće 1789 běchu řo řranžowskoj wschěje wěřny wotřjěli a řamo wobřamřli, řo řadny Bóh njeje. Tehdy řu tež řyđžěň se 7 dnjemi, dofelž řo tón na řibliju řakožuje, wotřronili a nowe řyđženje, wot řotřych mějesche kóždy 10 dnjom, řawjedli. Tute nowe řyđženje řěřachu „Defadije“. Tola lud bě tutych nowych řyđženjom bóřny hač do řchije řnyh. Duž je 18. řaprěje 1802 řhěřor Napoleon tutu nowu řaprawu řařo řběhnyť a řary řyđžěň, řařiž řón řiblija pořtaja, řawjedť. Wřřhón lud bě psches to řwjěřeleny. Tehdy je řranžowski džěřacžěř tole prajĩ: „Defadija je řmjercž řubjene wunamařanje. W tym řhřym cžařu, řdžež mějesche řyđžěň džěřacž dnjom, njeřnym řa i ničim do přěřka pschischoť. Duž řym řo i wutrobu wjeřeliť, hdnyž buchh Defadije řařo řačžisnjene a řtare řyđženje i nowa řawjedžene. řaj, woprawdže, na řwěćže njeje ničso řjěishe, hač prawa řchěřćizijanska njedžela. Bohu budž řa nju džat!“

Wukopacž drje móžeshe rořomny pjeňť; hdnyž pať čžeshe rože mjeć, dyrbishe wukopany pjeňť řařo řadžicž. Wotřronicž móžja ludžo Bože pořtajeňja; hdnyž pať čžedžja řařo řbože wužiwacž, řaja wotřronjene pořtajeňja Bože tola řařo řawjesč.

Nichtó njeje bjes poroka.

By ty mudry byl řaž Salomon,
By ty řjany byl řaž Abřalon,
By ty řhřlny byl, řaž řimson bě,
By ty bohacž byl, měť řubla wschě,
Měť ty wřřitřich ludži řemjanřtwa:
Řjebh tola byť -- bjes poroka!

F.

Wřřelake i blisķa a ř daloka.

— Řřchichodnu njedželu, 7. řeptembra, řměje řo řřřřwĩřka řisřtazija w řMinakale.

— řaňřžemu njedželu řo řakožny řamjeň poľoži ř nowej řchuli w řucžinje. Řopoldnju w 4 hodž. běchu řo řobuřtaw řchulřeho pschedřejicžěřřtwa, wučerjo a řchulře džěćži, řřřřwĩřki řhor řaž wulřa řhřla wořadnyh na řwarnisčěřo řesčle. Řo wuřřěwanju řhěřluscha mějesche řnjes řařřti řřřř řwjedžěňřřu řěčž. Wón wuprajĩ to pschecže, řo by nowa řchula byřa řajeniřčěřo praweje řiwjeňřře mudrosčě, nutřneje wóćčĩňřře lubosčě, řľubořeje bohaborosčě! Řod wodženjom řnjesa řantora řajniřa řpěwařche džěćžazh řhor: „Š Bohom wřřitřo řapocžinaj!“ Do řakožřneho řamjenja řo wřřelake piřma: řěřna rořprawa řucžinjanřře řchule, jene čžĩřlo Budyřřich a Šserbřřich řlowin a řřřřa rořprawa wo něćčĩřřim cžařu poľožichu. Řjes tym řo řo piřma do řakožřneho řamjenja řamurjowachu, řpěwařche řřřřwĩřki řhor. řdnyž běchu pod řrořřim řlepňenjom i řamorom řařupjerjo řchule a wořadny řwoje pschecža w řřřřřich řřřčřřřach wuprajili, řo řhěřluschow a řřřčřřřa ře řřřčžěňju řwjatocžnosčě wuřřěwa. Řo tym měřachu džěćži řwoje řwjěřelenja pschi wjeřěřym řracžu.